„UNIVERSUL" IN ȚARĂ

Călătoria de studii

a școalei politehnice „Carol al II-ea" in jud. Buzău

Nehoiu, 14 Iulie

Secțiunea silvică a școalei, condusă de d-nii directori M. Drăcea, Stinghie, Sburlan, Haralamb, ș. a. au trecut dela Mizil, spre culmea Istriței, vizitând podurile dintre ocolul silvic Tisău și Cislău.

Un punct foarte interesant al acestei călătorii de studii, îl constituie vizitarea regiunilor degradate din județul nostru, care din păcate este printre primele din țară și unde, grație măsurilor luate de institutul de Cercetări și Expermentație Forestieră, care a trimis, timp de trei ani, pe d. dr. Haralamb, pentru întocmirea unui studiu în vederea consolidărei acestor terenuri, care, în oarecare măsură au putut fi ameliorate prin plantațiile ce s'au făcut și se fac.

O amănunțită cercetare s'a făcut pe Valea Sibiciului și Colți, ținutul chilimbarului de Buzău, una din cele mai degradate regiuni din țară și județul Buzău, despre care ziarul *„Universul"* s'a ocupat în mai multe rânduri. După ce vizitatorii au vizitat fabrica de cherestea din localitate, însoțiți de d. consilier silvic, A. Nedelcovici, directorul direcțiunei V-a, au plecat cu trăsurile să viziteze pădurile din nordul județului nostru, iar de aici, vor trece să viziteze exploatările, pepenierile și plantațiile pentru regenerarea pădurilor pe care le face Drajna în fiecare an sec.

La această călătorie de studii, afară de cei 20 de profesori și 14 studenți ingineri, au mai participat și doi savanți dintre cari unul docent la universitatea din Halle, și au rămas încântați de felul cum au fost primiți pretutindeni în cursul excursiei.

Intensificarea vieții economice

și comerciale la Orăștie, prin exploatarea pădurilor

Construirea liniei ferate industriale Orăștie-Costești

Orăștie, 15 Iulie

In ziarul „Universul", s'a arătat, în mai multe articole, necesitatea construirii liniei ferate industriale Orăștie-Costești (30 km.) în scopul intensificării valorizării lemnului din pădurile seculare neexploatate, ale acestui ținut.

Caps-ul a și proiectat, încă de anul trecut, construirea acestei linii, în legătură cu exploatarea, pe timp de 90 ani, a imenselor păduri din jurul Orăștiei și pentru valorificarea lemnului industrial.

Prin aceste realizări comerciale, menite să facă să progreseze economia națională în aceste părți, orașul Orăștie și împrejurimile lui vor câștiga foarte mult atât din punct de vedere economic, financiar și comercial, cât și cultural, având în vedere și împrejurarea, că la Costești-Grădiștea sunt urmele vechilor cetăți daco-romane și alte ruine ale vechilor zidiri, unde se fac de mai mulți ani săpături arheologice, începute de profesorii universitari arheologi din Cluj și continuate de d. prof. Oct. Floca, actualul director al muzeului județului Hunedoara din Deva.

Aceste ținuturi sunt vizitate și de foarte mulți oameni de știință, chiar din străinătate. Construirea liniei ferate deci binevenită și din acest punct de vedere, căci se dă posibilitatea unei transportări mai ușoare și mai practice a vizitatorilor în aceste locuri de o importantă valoare istorică și arhiologică.

Populația acestui ținut, a primit cu mare bucurie știrea, că lucrările vor începe în curând. In acelaș timp însă, proprietarii de terenuri ce urmează să fie expropiate pentru construirea liniei ferate, au datoria morală și cetățenească de a ajunge la înțelegere în ce privește terenurile lor.

D. ing. D. Ivanovici, delegatul **Caps-ului**, se ocupă de aproape cu rezolvarea acestei mari probleme economice, care interesează ținutul nostru și țara întreagă.

ANCHETELE NOASTRE

Problema național-culturală la granița de Vest

Ce se poate vedea și constata într'un oraș ca Jimbolia

Jimbolia, 16 Iulie

Arătam, într'un articol precedent, că, dată fiind importanța problemei, mai ales într'un oraș cu o populație minoritară și cu o situație specială, cum e Jimbolia, la granița de West, se cere neapărat judecarea soluțiilor ce se impun.

Orașul nostru, întrat în patrimoniul statului român în anul 1924, după o nouă delimitare a frontierei la granița iugoslavă, se prezintă și acum, după cincisprezece ani de stăpânire românească, la fel ca în momentul când a fost alipit.

Nu s'a făcut absolut nimic în ce privește întărirea elementului românesc, și nici nu s'a încercat o cât de slabă acțiune în acest sens.

Pentru străinul venit din alte părți, Jimbolia pare mai mult o localitate, unde suflul românesc ar fi inexistent.

Cum stăvilim noi acțiunile național-culturale ale șvabilor de aici?

Ceeace se face de elementul autohton în această direcțiune, sunt manifestațiile cu ocazia sărbătorilor naționale și acestea făcute în întregime de școlile de stat.

Ca să se vadă însă ce fac șvabii, atât de bine organizați, ținem să arătăm, spre o mai bună edificare a celor cari vor și ar trebui să judece aceste stări de lucruri și sub un alt aspect, decât acela al unor fapte diverse și a unei situații ce s'ar crede la început că nu merită o atenție deosebită, că ei posedă numeroase asociații, — cincisprezece în total — cu caracter cultural, sportiv sau religios, toate urmărind aceiași țintă: păstrarea independenței lor din punct de vedere etnic și cultivarea sentimentelor lor pentru mațiunea de origine, pentru ca poporul să nu fie, dealungul timpului, datorită simplicității sale, convertit sau adus la alte sentimente naționale decât cele în legătură directă cu origina lor etnică. Dacă șvabi-minoritari n'ar avea alte năzuințe decât acestea, posibil ar fi ca tot ceea ce fac ei să nu fie privit cu îngrijorare, dar unele manifestări, la care se dedau din când în când, pe lângă că nu pot să te lase rece, dar, prin felul cum se desfășoară, provoacă o legitimă revoltă, căci, oricât ar căuta să pară că au alt scop, entuziasmul cu care știu să demonstreze, trădează adevăratul lor scop.

E suficient să subliniem, din numeroasele cazuri și întâmplări zilnice, două demne de reținut. Iată-le:

Cu ocazia unei reprezentații teatrale, dată de o societate culturală șvăbească din localitate, am rămas surprinși când întâmplător am citit în afișele-reclamă lipite în tot orașul, titlul piesei ce urma să se reprezinte: „Pe pământul patriei noastre".

Poate fi acest fapt altceva decât o sfidare a libertăților de care minoritarii se bucură pe pământul acestei țări?

Alta. Intr'o zi când se sărbătorea o importantă zi națională a noastră, organizațiile lor au lipsit cu totul dela program și același lucru s'a întâmplat și cu muzicilor lor. Când aceste muzici se duc la cea mai neînsemnată sărbătoare religioasă nemțească, ne întrebăm: nu se impune oare, nu ca o elementară datorie, ci ca bun simț, ca aceste muzici, cărora li se aprobă cu cea mai mare ușurință toate serbările și manifestațiile, să fi luat parte, măcar cu prezența lor, dacă nu și cu producțiile lor, la reușita serbărilor, mai ales când ele sunt oficiale? Și tot ca o completare, notăm că, în aceiași seară, când se făcea retragerea cu torțe de organizațiile militare, străjerești și elevii școlilor, conducerea uzinii — care e comunală, dar ai cărei conducători nu sunt români, — n'a găsit de cuviință să dea drumul la curentul electric mai de vreme, ci așa cum se dă regulat, ca să lumineze orașul și străzile pe unde se făcea retragerea, decât atunci când s'a protestat contra acestei procedări care, prin felul ei, nu era altceva de cât o provocare directă.

Nu trebue uitat că, pentru reușita oricărei acțiuni, e nevoie totdeauna de sprijin material, ceeace organizațiile șvăbești au cu prisosință, datorită în special uneia din cele mai frumoase stări materiale ale șvabilor jimbolieni — lucru ce nu se întâmplă și în alte părți.

Acum vom arăta ce avem și noi, românii în acest oraș.

Două asociații corale, una cu caracter bisericesc, alta mixtă, formată din intelectuali; o bibliotecă publică pe lângă gimnaziul mixt de stat, plus o societate culturală a „Astrei". In alt domeniu nu posedăm absolut nimic. E de prisos să mai facem vreo comparație, contrastul fiind isbitor între ce au minoritarii și ce avem noi.

In concluzie, se impune ca cei cari conduc destinele acestui neam, să acorde toată atențiunea și toată grija problemei noastre național-culturale, mai ales la granița țării, căci viitorul neamului și consolidarea elementului autohton, depinde numai și numai de modul cum se va adânci problema și soluțiile cât mai bine chibzuite ce trebue aplicate cu tot tactul, dar și cu toată hotărîrea cerută de o stare de lucruri ce nu mai poate dăinui

G. C.

Declarațiile d-lui Grigore Iunian la Tg.-Jiu

Tg.Jiu, 15 Iulie

Astăzi s'a ținut ședința comitetului județean al partidului radical-țărănesc din județul nostru, Ședința a fost prezidată de d. Grigore Iunian, de față fiind toți fruntașii dela Gorj, iar dela centru d-nii col. Petre Petrescu, Vlad Dumitriu, deputați, Aristică Schilleru, avocat, N. Lungescu, etc.

După cuvântarea d-lui col. P. Petrescu și deputat V. Dimitriu, au urmat declarațiile d-lui Iunian.

DECLARAȚIILE D-LUI GRIGORE IUNIAN

Toate partidele spun că sunt în măsură să probeze, că au întrunit peste 50% din voturi. Adevărul e însă că nici unul din aceste partide n'a întrunit majoritatea, nici chiar cel dela cârmă, cu toate mijloacele de care dispune pentru captarea voturilor.

Trebue să ieșim din această situație nenorocită. Rezultatul alegerilor a fost totdeauna falsificat.

Analizând atitudinea partidelor care au guvernat țara de la războ încoace, spune că atitudinea partidului liberal a fost aceea de totdeauna: mistica prosperității, — cum spunea un tânăr deputat liberal, — adică o minoritate să folosească totul, în dauna majorității.

Dar partidul național-țărănesc ce a făcut? Pe cine a apărat?

Criticând aspru conducerea partidului naț.-țărănesc, d. Iunian spune că acesta a dezertat dela datoria lui și în loc să caute și să găsească mijloace pentru ocrotirea intereselor țărănimii și muncitorimii, s'a pus în slujba intereselor asupritorilor țărănimii.

Concepțiile mele economice — spune d. Iunian — s'au dovedit întemeiate, și s'au experimentat în multe țări cu succes.

E adevărat că s'a făcut și la noi o experiență, dar pe spinarea țării, care a păgubit cu peste 100 miliarde. Chestia, se spune, e închisă, dar cine răspunde de enorma pagubă a țării? Poate fi închisă chestia, pentru inconștienți, dar de nebunia aceasta trebue să răspundă cineva.

Dacă partidul liberal avea o scuză, partidul național țărănesc ce scuze avea? Nici una.

Acest partid a lipsit dela datoria sa.

D. Iunian arată inutilitatea numeroaselor comisii și paracomisii pentru înfrânarea speculei, care nu sunt altceva decât un praf aruncat în ochii mulțimii.

E adevărat că în ultimul timp, guvernul grijuliu de soarta celor nevoiași, a luat o serie de măsuri, de pildă: creearea băncii pentru apărarea aurului, pentru apărarea marei industrii și marei proprietăți, dar credit agricol pentru sătenii, nu s'a gândit să facă.

D. Iunian, ocupându-se de problema reevaluării stocului monetar, critică cu asprime sistemul întrebuințat, care nu e altceva decât o devalorizare deghizată, din care n'a câștigat decât Banca Națională.

Vorbind de politica de realizări a guvernului, d. Iunian spune că nu s'a realizat nimic. Lipsa de bani, care se invoacă, nu e o scuză serioasă, pentru că bani se găsesc pentru alte lucruri fără de folos.

Rostul partidului nostru este cunoscut. Noi luptăm pentru o altă alcătuire politică.

Se spune că trebue să ne unim, pentru a asigura existența regimului democrat, grav amenințat de pericolul mișcărilor de dreapta.

Nu văd primejdia mișcărilor de dreapta. Nu cred în succesul acestei mișcări, pentrucă nu e pornită pe calea cea bună.. Naționaliști nu sunt numai cei înrolați în aceste partide de dreapta. Suntem toți, cel puțin tot atât de naționaliști ca și aceștia. Eu recunosc că acestie mișcări se datoresc nemulțumirilor de ordin economic și social, dar nu aceasta este calea de a se îndrepta lucrurile.

Tudor Vladimirescu s'a ridicat contra cotropitorilor streini. Dar și împotriva românilor care nu erau de treabă. El a condus o mișcare cu caracter profund social.

Dacă nu se schimbă condițiile economice, pentru a se da putința elementului românesc să învețe carte, ca prin cultură să ne impunem elementelor minoritare din țara noastră, toată truda e în zadar.

Succesiunea nu poate reveni decât unui guvern de alegeri, pe temei de program, spre a se deosebi cei mai de cei buni. In toate privințele punctul nostru de vedere s'a dovedit întemeiat.

După cuvântarea d-lui Iunian, a urmat o ședință a comitetului. D. col. P. Petrescu a dat instrucțiunile necesare în vederea alegerilor dela 25 c.

In jurul încercării de sinucidere a tinerei Ștefana Amăreanu din Constanța

Impotriva soțului victimei s'a deschis acțiune publică

Constanța, 15 Iulie

Am anunțat la timp încercarea de sinucidere a tinerei Ștefana Amăreanu din localitate, str Mihail Coiciu, care a încercat să-și pună capăt zilelor aruncându-se în mare de pe digul „Regele Carol". Din fericire, fiind observată de un grănicer, acesta s'a aruncat după ea în apă, și a reușit s'o salveze.

Dusă la spital, în urma îngrijirilor date, sinucigașa și-a revenit, astfel că poliția a putut să-i ia o declarație asupra motivelor ce au determinat-o la acest gest disperat. La început a refuzat să arate adevărata cauză, totuși, în urma insistențelor și pe baza altor mărturii făcute de cunoscuții tinerei, ea a declarat că a vrut să se omoare, deoarece era brutalizată de soțul ei Ion Amăreanu și de părinții acestuia la cari locuia.

In urma acestor mărturisiri, Ion Amăreanu a fost invitat la chestură, unde i s'a luat o declarație spre a se verifica dacă cele spuse de soția sa sunt adevărate. El a negat tot ceea ce a afirmat Ștefana Amăreanu și a arătat că adevărata cauză e cu totul alta și nici el nu poate da vre-o lămurire în această privință.

La câteva zile după aceasta, Ion Amăreanu, care este student în anul III la facultatea de teologie, spre a se răsbuna, a depus la parchetul local o reclamație împotriva propriei sale soții, acuzând-o că, în timp ce el a lipsit de acasă, fiind plecat spre a-și da examenele, ea l-ar fi înșelat și ar fi contractat boale lumești, pe care apoi i le-a transmis și lui.

D. Radulian, medic legist, examinând pe cei doi tineri a stabilit că numai Ion Amăreanu este bolnav, iar Ștefania Amăreanu este perfect sănătoasă.

Rezultatul expertizei medicale fiind adus la cunoștința parchetului, d. prim procuror Agraru a dispus ca împotriva studentului teolog Amăreanu să se deschidă acțiune publică pentru denunțare calomnioasă.

Cazul a produs o deosebită senzație în localitate, deoarece sunt bine cunoscuți, atât Ion Amăreanu, cât și soția sa, care este nepoata unui parlamentar constănțean.

Caravana nautică „Marele Voevod Mihai" sosește azi la Constanța

Constanța, 16 Iulie

Mâine, sosește la Constanța caravana nautică „Marele Voevod Mihai", după un drum de 700 km. făcut în bărci cu vâsle și lopeți.

Caravana, care a plecat din Giurgiu la 5 Iulie a. c., are ultimele etape la Gura Gârliței și la Gura Bugazului, pe malurile Mării Negre, și sosește la Constanța între orele 10—13.

PRIMIREA SE FACE LA MAMAIA

Primirea se va face la plaja Mamaia, unde se vor găsi toate autoritățile militare și civile și delegații regimentelor din Capitală.

Pentru primirea caravanei, s'a format un comitet local din d-nii: contra-amiral Isbășescu, contra-amiral de rezervă Păiș, Vasile Bellu, prefectul județului; Horia Grigorescu, primarul orașului; comandor Nedelcu, col. Zamfirescu, insp. regional al jandarmeriei; ing. Iliescu-Brânceni, insp. Alex. Daia; comandor Constantinescu, comandantul Ligii navale; maior Gh. Metz, lt. Ed. Gheza și lt. Codin, secretari.

Au fost invitați să ia parte la această primire șefii autorităților civile și militare; iar străjerii, cercetașii români, polonezi, cehoslovaci, aflați în tabără, la Mamaia, precum și delegații regimentelor din garnizoană vor da onorul.

D. contra-amiral Isbășescu, președintele Ligii navale Constanța, va împărți după aceasta concurenților diferite premii și cupe oferite pentru această caravană.

Prefectura județului, primăria Constanța și societățile petrolifere din localitate au donat, deasemeni, premii, care se vor împărți la Mamaia, dată de primăria municipiului la cazinoul din stație.

Găzduirea concurenților se va face la stațiunea de sporturi nautice „Salvamar" de la Mamaia, unde d. comandor Nedelcu a făcut toate pregătirile, amenajându-se dormitoarele și locurile de campament în corturi.

CARAVANA A SOSIT LA GURA PORTIȚEI

Autoritățile portului au fost anunțate că azi dim., caravana nautică a sosit în dreptul Gurii Portiței de la lacul Razelm, și a fost întâmpinată de canoniera „Stihi" și salvatorul „Pescăruș".

ȘTIRI DIFERITE

CONSTANȚA

HOȚI PRINȘI. — Chestura fiind informată că în pădurea din apropierea comunei Murfatlar se adăpostește de mai multă vreme o bandă de hoți de cai, a dispus imediat arestarea lor.

In acest scop, s'a trimis o echipă de comisari și agenți dela biroul judiciar, cari, cercetând pădurea, au reușit să aresteze cinci inși, care se crede că fac parte dintr'o bandă de hoți de cai.

— In zilele de 7 și 8 Iulie s'au săvârșit, în comuna I. G. Duca, două spargeri îndrăzneațe. Mai mulți tâlhari, veniți noaptea cu o căruță, au încărcat toate lucrurile de valoare ce le aveau în casele lor sătenii Ștefan Bratosin și Radu D. Șerban.

Șeful postului a reușit să identifice și să prindă pe autori. Ei sunt Vasile Mocanu, Anton Mocanu și G. A. Mocanu din aceiași comună cu cei jefuiți.

Cercetările continuă pentru identificarea gazdelor la care au dus lucrurile furate.

ISPRAVA UNUI COAFOR. — D-na col. Rădulescu, din Lugoj, venită pentru băi la Carmen-Sylva, a reclamat parchetului pe coaforul Nic. Berchea, pentrucă în timp ce o coafa, i-a aprins părul. In urma acestui accident d-na Rădulescu s'a ales cu răni grave la cap.

D. comisar Ghinescu dela parchetul local face cercetări.

ULTRAJ. — Agentul fiscal Vâlcu Constantin a reclamat jandarmilor că, ducându-se să încaseze impozitele dela Hristu Dinu, din Fântânele, acesta l-a ultragiat împreună cu soția sa Chirana.

INAINTAȚI PARCHETULUI. — Chestura a înaintat Joi dim. parchetului pe Marin Dumitrescu, T. Stere, G. Mihalopol și Sefchet Abdula, pentru furt, iar pe Vasile Miu și C. Nicolae, pentrucă au tăiat cu cuțitele pe un consătean al lor.

BRAD

FAPTA BESTIALA A UNUI MUNCITOR. — Pe când d-na Octavia Furdui, din Brad, se întorcea noaptea din com. Cristior, a fost atacată pe șosea de către muncitorul Ștefan Petru, care a dus-o cu forța pe câmp spre a o silui. La strigătele victimei a alergat o femeie, care a dat alarma printre locuitorii din Țărățăl.

Bestialul muncitor văzându-se în imposibilitate de a-și ajunge scopul, a lovit pe numita doamnă cu o piatră în cap, rănind-o. Iar după ce i-a furat poșeta, a dispărut în întunerecul nopții, lăsând pe victimă în nesimțire.

Imediat a fost anunțat postul de jandarmi din Brad, care, ducându-se la fața locului, a stabilit cu mare greutate indentitatea victimei, deoarece nu mai putea vorbi.

Ștefan Petru și-a recunoscut vina.

Doamna Furdui se află în stare gravă la spitalul din Deva, iar agresorul, arestat și inaintat parchetului din Deva.

IN ATENȚIA DIRECȚIEI GENERALE P.T.T. — De câteva săptămâni ziarele ne vin cu mare întârziere, ceeace a nemulțumit întreaga populație locală. S'au făcut până în prezent dese reclamațiuni, dar nu s'a luat nici o măsură.

Rugăm insistent direcția generală P.T.T. să ia măsuri ca sacul cu ziare din București pentru oficiul Brad să se predea oficiului Deva, spre a-l aduce cu autobuzul la vreme.

EXPOZIȚIA DIN SALA LICEULUI. — In sala liceului „Avram Iancu" din localitate, profesorul sculptor Radu Moga a deschis o frumoasă expoziție de desen a elevilor liceului. Se pot admira lucruri frumoase, cari aduc cuvinte de laudă sculptorului Moga.

SITUAȚIA SAMANATURILOR. — Datorită timpului favorabil, semănăturile și pomii fructiferi se prezintă în condițiuni foarte bune. De vreo săptămână plouă în fiecare zi.

CUM CIRCULA AUTOBUZELE INTRE DEVA-BRAD. — Joi s'au prezentat la redacția noastră mai mulți locuitori, reclamându-ne asupra modului cum circulă autobusele care fac cursa Deva-Brad și retur.

In fiecare zi cei doi proprietari încasează zeci de mii lei și nu pun la dispoziția publicului decât două autobuze. Ca să călătorești pe această distanță e un chin, deoarece în fiecare zi cele două mașini sunt arhipline și dacă ai norocul să călătorești, trebuie să-ți angajezi locul cu câteva zile înainte.

Rugăm autoritățile în drept să ia urgente măsuri pentru a se pune odată capăt acestei situații intolerabile.

SATU MARE

ARESTAREA UNUI SPARGATOR. — Un agent al poliției din Oradea, cu concursul poliției din localitate, a reușit să aresteze pe un anume Bern Wieder din str. Negru Vodă 25 fiul cunoscutului contrabandist Wieder.

Tânărul Wieder, aflându-se zilele trecute la Oradea, a furat ceasornicarului Filip Herhst o cutie cu mai multe pietre prețioase în valoare de 30 mii lei pe care le-a vândut, din neștiință, ca pe niște sticle simple, unui alt ceasornicar care a profitat de naivitatea lui.

In urma acestui furt, Wieder a dispărut din Oradea, în urma cercetărilor, s'a putut da de urma lui la Satu-Mare.

ACCIDENTUL MORTAL AL UNUI MUNCITOR. — Muncitorul Gheorghe Baroș, de 29 ani, din Negrești (Satu-Mare), a suferit un accident mortal pe când se afla în pădure, la tăiatul lemnelor.

Tăind un copac împreună cu alți patru muncitori și referindu-se la timp, trunchiul lemnului a căzut peste el și i-a rupt coloana vertebrală.

Nefericitul muncitor a încetat din viață după câteva ore de chinuri grozave.

LEMNE APRINSE DE TRASNET. — In urma furtunii puternice ce s'a abătut zilele trecute asupra comunei Vama (Satu-Mare), a fost trăsnită o cantitate importantă de lemne, proprietatea comerciantului Ignat Iakobovits. Lemnele atinse de trăsnet s'au aprins.

Valoarea lemnelor arse se ridică la 100 mii lei.

AJUTOARE PENTRU DISPENSARII. — La prefectura județului a sosit o adresă dela ministerul sănătății publice, prin care se anunță că s'au aprobat 500 mii lei pentru terminarea dispensariilor în construcție în județ și 50 mii lei pentru creiarea unei băi populare.

D. dr. Octavian Ardelean, prefectul județului Satu-Mare, a dispus formarea unei comisii care va studia lucrările și grăbirea terminării lor.

Tot această comisie va hotărî comunele unde să se înființeze noile băi populare, din suma de 50 mii lei, plus ce se va mai acorda și de prefectura județului.

STUDIUL LUCRARILOR DELA AEROPORT. — Lucrările ce se făceau la aeroportul din localitate și care, în ultimul timp, luaseră un avânt mare, au stagnat de câtva timp, datorită lipsei de fonduri, primăria ne mai având cu ce plăti lucrătorii.

Se crede că numai după primirea împrumutului de 30 milioane, pe care municipiul l-a contractat dela C. E. C., lucrările vor putea continua atunci cu mai mare avânt și cu mai multe brațe de muncă.

Cu această ocazie, putem face o observație. Nicăeri nu s'a mai întâmplat ca lucrările unui aeroport să meargă atât de greu și asta numai dintr'o singură vină. S'a ales un teren foarte rău, care, necesită sume fantastice, pentru lucrarea și amenajarea lui. La Oradea, de mult s'a terminat cu această lucrare, pentrucă acolo nu s'au temut nimeni că terenul va fi furat de unguri peste noapte. La Satu-Mare, cel mai potrivit teren era cel dela Lazuri, care a și fost ales prima dată. Dar depărtarea de cinci kilometri până la granița Unagră a făcut să fie abandonat și aeroportul să fie amenajat pe alt teren al municipiului, care însă necesită mari cheltueli.

REGHIN

DELA PRIMARIE. — Intregindu-se consiliul comunal din localitate, prin o singură listă depusă și proclamată aleasă, s'a procedat la o nouă constituire.

Au fost realeși, primar d. Ioan Popescu, iar subprimar, d. George Benesch.

SPORTIVE. — Pe arena sportivă din parcul „Regina Maria" s'au disputat matchuri de football: între echipa „Locomotiva C. F. R. și între „Simeria C. F. R." și „Producția" din Reghin, cu rezultatul 1—0 pentru „Simeria".

ACCIDENT DE CIRCULAȚIE. — Frații Ludovic și Andrei Csoma din Glodeni, venind cu căruța la Reghin, au mânat prost, lovind pe d-na Ioana Boar și pe tânărul Francisc Șimon, cari s'au ales cu lesiuni grave.

LA CRAPAT ȚEAVA ARMEI. — Vasile Jeicean, de 18 ani, din com. Pintic, fiind noaptea la câmp cu oile, a încercat să tragă cu arma de vânătoare.

Probabil, că țeava armei era ruginită, căci la descărcare, s'a spart în bucăți și Vasile Jeiceanu a fost rănit grav.

RANIT DE O GRANATA. — Flăcăul Ioan Mateiu, de 19 ani, din Cașva, umblând prin păduri, a dat de o granată, rămasă acolo în urma luptelor din 1916, între armata română și cea austro-ungară.

Tânărul a adus granata acasă și s'a apucat să lovească cu un ciocan.

Granata atunci a explodat iar Ioan Matei s'a ales cu răni grave la mâna stângă, la ochiul drept și la pântece.

ACCIDENTE. — Copilul Ioan Kreiner, de 8 ani, din com. Batos, acăzut dintr'un măr și și-a rupt un picior.

— Alt băiat, Alexandru Pușcaș, de 8 ani, din Urisiul de jos, a căzut din pom și și-a rupt și el un picior.

ARAD

BATAIE. — Ioan Juhasz, din com. Sânleani, a reclamat pe Balint Gyaraky și Ștefan Gyaraky că i-au eșit în cale și l-au bătut grav.

INCHIDEREA UNOR BRUTARII. — In conformitate cu dispozițiunile nouei legi a meseriașilor, după cum se știe pot fi patroni numai cei ce au învățat efectiv meseria respectivă. In urma acestui fapt, în Arad au fost închise 15 brutării și în județ 10, cari nu îndeplinesc condițiunile cerute de lege. Se prevede că și alte ateliere vor fi închise din această cauză.

ARESTAREA UNEI BANDE DE TRIȘEURI. — Unei bande de trișeuri, compusă din: Petre Mareș, Dumitru Noti și Ioan Szabo, cari își stabilise cartierul general pe Calea Romanilor, i-a căzut victimă tânărul Gavril Iuhasz. Acesta fiind, în serviciul unei firme, care-l trimesese să încaseze suma de 260 lei dela un client, la reîntoarcere având banii asupra lui, a fost ademenit de trișeuri să joace alături de ei. In scurt timp a pierdut banii. A urmat scandal, iar banda de trișeuri fiind mai numeroasă a bătut pe cei veniți în ajutorul tânărului Iuhasz. Au fost arestați cei trei trișeuri de mai sus. Poliția continuă cercetările, pentru prinderea altor 12 membri din bandă.

PRINDEREA UNUI ESCROC. — Poliția locală a arestat pe Emil Kaldori, fost voiajor, care este urmărit de cabinetul de instrucție din Timișoara pentru mai multe escrocherii comise acolo. Numitul a operat și pe teritoriul orașului nostru. Indată ce cercetările în această privință vor fi încheiate, el va fi trimis la Timișoara.

HOȚ PRINS. — Mihai Muehlroth, din Timișoara, a reclamat poliției că din automobilul său ce staționa în piața Avram Iancu, un necunoscut i-a furat o geantă cu 7000 lei și o pereche de mănuși bărbătești. Poliția după puțin timp a arestat pe țiganul Dumitru Lingurar, bănuit că este autorul furtului. La început, numitul a negat, dar după ce i s'a făcut perchiziție domiciliară, în cursul căreia geanta cu bani și mănușile au fost găsite, numitul a recunoscut faptul. Dumitru Lingurar a fost înaintat parchetului.

INTRUNIREA MUNCITORILOR DIN ATELIERELE C. F. R. — Meseriașii și muncitorii din atelierele C. F. R. din stația Arad, au ținut o întrunire în sala Sindicatului muncitoresc din localitate. Intrunirea s'a ținut sub prezidența d-lui Pintilie Nica. D-sa a arătat noile șicane la care sunt supuși muncitorii de către conducătorii atelierelor. Intre altele, vobitorul spune că nu se respectă prețurile de cronometraj, apoi muncitorii a fost obligați să lucreze la construirea unei cabane sportive, fără nici o plată, etc.

Au mai vorbit d-nii Sasu, secretar general, Marcău, Montolu, Arpad Sachel, Petre Spiroiu.

D. Nica Pintilie a făcut apel la solidaritatea muncitorilor, apoi a citit telegramele ce au fost expediate direcției generale C. F. R și Federalei C. F. R. București, după care întrunirea s'a sfârșit.

ORADEA

HOAȚA ARESTATA. — Poliția a arestat, pentru furt de bani pe Margareta Uru, de 17 ani, fără ocupație și fără domiciliu stabil.

Ea era găzduită de Gheorghe Ionescu, spoitor de cazane, din str. Carol Rimler, și făcea prostituție clandestină.

A furat 1.470 lei dela gazda ei pe când dormea și a dispărut.

A fost arestată pe str. Iuliu Maniu.

PENSIONARII DIN ORADEA ȘI BIHOR VOR CONTRIBUI LA STRANGEREA FONDURILOR PENTRU AEROPORT. — Primind din partea d-lui comandant al aeroportului o adresă, prin care se cerea să contribue și pensionarii la strângerea fondurilor necesare terminării aeroportului din Oradea. Asociația solidară a pensionarilor publici din Oradea și județul Bihor, într'o ședință special convocată, au adus hotărîrea să răspundă favorabil acestui apel.

Asociația recunoscând importanța construirii aeroportului, îndeamnă pe toți pensionarii să contribue din tot sufletul la sporirea fondului de construcție, contribuția fiind benevolă.

Contribuțiile se vor face cu ocazia ridicării pensiilor pe Iulie și anume pe lista depusă de asociațiune la administrația financiară a jud. Bihor, iar suma realizată se va depune la Banca Națională din Oradea, cu mențiunea „pentru aeroport".

ȚIGANI HOȚI ARESTAȚI. — Postul de jandarmi din Margina (Bihor), a arestat pe țiganii Gavril Marc, Teodor Marc, și Noje Florea din Bălnaca, autorii furtului din cârciuma satului.

Acum câteva săptămâni, țiganii au furat unui drumeț o sumă de 3500 lei, nebănuind nimeni cine a putut să comită această faptă.

Ivindu-se certuri între ei, Noje Gavril s'a predat jandarmilor, râpdu-i și pe ceilalți.

A FUGIT DELA STAPAN. — In sala de așteptare cl. III a gării Oradea a fost observat, de gardianul de serviciu al gării, un copil care dormea pe o bancă. Intrebându-l de nume și părinți, copilul a spus că se numește Eugen Matei, părinți nu are, e de 13 ani, de fel din Corneşti (Cluj).

Acum un an, el a fost angajat ca ucenic coșar la Iuliu-Ederer din Cluj, la care a stat mai mult de opt luni. In ultimul timp, a fugit din cauza răului tratament din partea patronului. Fiindu-i frică să meargă la rudele sale din comuna natală, ca să nu-l bată sau să-l silească să se întoarcă la patronul cel rău, a preferat să pornească în lume. S'a suit în trenul care venea la Oradea și aici s'a dat jos ne mai având bani să meargă mai departe.

DELEGAȚII COMUNELOR BIHORENE LA D. TIBERIU MOȘOIU. — In vederea alegerilor județene dela 20 Aprilie, d. Tiberiu Moșoiu, subsecretar de stat la domenii, șeful organizației liberale din Bihor, a vizitat mai multe comune din județul nostru, printre care comunele Tileag, Alejd, Borod etc.

La Borod d-sa a primit delegațiile a 20 de comune bihorene, care au prezentat doleanțele comunelor ce le reprezintă. D. Moșoiu a luat act de îndreptățitele cereri ale sătenilor, promițând sprijinul d-sale pentru satisfacerea lor.

CONTRA FUNCȚIONARII MORGEI. — Primăria a construit o morgă modernă la Oradea. Impotriva funcționarii ei s'au ridicat societățile de înmormântare, toate jidovești sau maghiare, precum și comunitatea israelită din localitate, care au atacat la comitetul ocal de revizuire regulamentul de funcționare al morgei întocmit de primărie.

Comitetul de revizuire din Timișoara a anulat regulamentul. Primăria, la rândul ei, a făcut apel la comitetul central de revizuire din București. Desbaterile au fost fixate la 9 Octombrie.

Până la rezolvarea definitivă a acestei chestiuni, în ultima ședință a consiliului municipal s'a hotărît ca totuși morga să funcționeze. Toate catafalcările ce se fac actualmente în cimitirul Rulikovschi, să se facă de acum înainte la morgă.

Societățile de înmormântare stăruie să nu se aducă nici o restricție în ce privește formarea și trecerea cortegiilor funebre pe străzile și piețele publice.

MORT SUBIT.— Bătrânul Iosif Naghi, de 71 ani, domiciliat în str. Furtunii 6, mergând pe str. Brătianu, cu două stropitoare de vie în mână, a încetat din viață subit.

LUPENI

INAUGURAREA ȘCOALEI DE STAT DIN PAROȘENI. — Azi s'a inaugurat școala primară din Paroșeni.

Serviciul religios a fost săvârșit de canonicul Nicolae Zugrav, asistat de protopopul A. Suciu și preotul Ioniță Pop.

După cuvântarea părintelui **Zugrav**, care a arătat însemnătatea actului săvârșit, vrobește părintele **Ioniță Pop**, președintele comitetului școlar de construcție, care arată că în comuna Paroșeni, în locul școalei confesionale vechi, de pe vremurile de sub stăpânirea maghiară, era firească necesitatea construirii unui nou locaș demn de mândria națională.

Școala aceasta a fost construită de județul Hunedoara, după îndemnul și sprijinul d-lui prefect dr. R. Miocu, iar comuna Paroșeni în semn de recunoștință, a hotărît ct școala să poarte numirea de „Școala primară dr. R. Miocu".

A răspuns d. prefect, mulțumind pentru gestul comunei și arătând dragostea ce l-a condus la săvârșirea acestei opere.

La sfârșit, tuturora le-a mulțumit d. inv. dir. I, Buzuloiu.

VAȚA DE JOS

OMORAT DE TRAZNET. — Săteanul Petru Oprea, de 90 ani, din Ciungani, stând sub un stejar, a fost omorât de trăznet.

MINA DE CUPRU. — Făcându-se cercetări în comuna Ciungani, s'a găsit cupru, care va fi dat în exploatare.

PLOI TORENȚIALE. — De o săptămână se țin lanț ploile în toată regiunea Crișuiul Alb. Au ajutat foarte mult porumbului, aproape se uscase în urma secetei din ultimul timp.

Băile FELIX

(Pisteanul Românesc jud. Bihor, lângă Oradea

Apă termală de 49 C. zilnic 19 milioane litri, conține sulf și radium. Efect neintrecut în vindecarea bolilor REUMATICE **și a bolilor** FEMEESTI.

DIN NOU INSTALATE:

BAI TERMALE, BAIA DE NĂMOL, IMPACHETAREA CU NĂMOL, **pe lângă îngrijire medicală permanente, băi în liber (Strand)**

PENSIUNE COMPLECTĂ Cl. I (hotel, băi și mâncare de calitatea primă de 3 ori à la carte) în lunile IUNIE și SEPTEMBRIE zilnic Lei 220, în IULIE și AUGUST Lei 280 zilnic. Copiii până la 12 ani Lei 80 - 100.

PENSIUNEA Cl. II-a, Lei 120 - 135. DESCHISE INTREG ANUL.

Reducerea pe C. F. R. valabilă. Cofetărie, cafenea tennis, bibliotecă, muzică permanentă, iar seara dans. 13